


**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm
Tədris məsələləri üzrə prorektor
vəzifəsini icra edən
dos.Z.I.Məmmədov

07 yanvar 2026-cı il

Fənn sillabusu

İxtisas: 6006043 Şərabçılıq.

Fakültə: Aqrar və mühəndislik.

Kafedra: Texnologiya və texniki elmlər.

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Standartlaşdırma və sertifikatlaşdırma (Az Respublikası Təhsil Nazirliyi Az Res Kooperasiya Universiteti-2017 Bakı)

Kodu: İPF-B10

Tədris ili: III 2025-2026

Semestr: IV (yaz)

Tədris yükü: cəmi: Auditoriya saati -45 (30 saat müəhazirə, 15 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit:5 kredit

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: dos.R.F.Əliyev.m.F.E.Həşimli

Məsləhət günləri və saati: IV gün saat 14⁰⁰.

E-mail ünvanı:Reshad-1974@mail.ru. fhasimli@mail.ru

Kafedranın ünvanı:Lənkəran ş., Füzuli küç.,170-a

III.Tövsiyyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas

- 1.Qafarov A.M. Metrologiya, standartlaşdırma, sertifikatlaşdırma.-Bakı: Çəşioğlu, 2008. -528 s.
- 2.Ələkbərov E.B.Metrologiya, standartlaşdırma, sertifikatlaşdırma: Dərs vəsaiti.-Bakı:İSBN mərkəzi; 2015. 440 s.
- 3.Məmmədov N.R. Standartlaşdırmanın əsasları. Dərslik. Bakı: Elm, 2002. - 388 s.
- 4.Məmmədov N.R. Sertifikatlaşdırmanın əsasları. Dərs vəsaiti. Bakı: Elm, 2001, 312s.
- 5.Nuriyev C.H., Əsgərov A.T., Əhmədov Z.B. Ekoloji hüquq. Dərslik. Bakı: Qanun, 2003, 256s.
- 6.Həsənli R.K. Ekoloji standartlaşdırma və sertifikatlaşdırma. Müəhazirə konspekti. Elektron versiya. Bakı, AzTU, 2012, 127 s.

-müstəqil iş/araşdırma

XIII.Fənn üzrə təlimin nəticələri:

FTN 1.Standartlaşdırmanın qısa inkişaf tarixi və Azərbaycan Respublikasında standartlaşdırmanın inkişaf perspektivlərini öyrənmək.

FTN 2.Standartlaşdırmanın mahiyyəti,metodları,növləri və onların işlənilib hazırlanması,tədbiqi və yenidən baxılmasını öyrənmək.Şərabçılıqda qəbul olunmuş dövlət və beynəlxalq standartları mənimsəmək.

FTN 3.Şərabçılıq sahəsində "Kodeks" və HAASP" sisteminin tədqiqini və onların qəbul olunmuş standartlarını öyrənmək.

FTN 4.Şirə və natural şərablar üçün xammalın keyfiyyəti,şirə və natural şərabların standart göstəriciləri,tünd dsert şərablar üçün xammal və məhsulun keyfiyyətinə qoyulan tələbləri öyrənmək.

FTN 5.Inkişaf etmiş ölkələrdə regional və beynəlxalq sertifikatlaşdırmanı və bununla bərabər sertifikatlaşdırma sistemini,mərhələlərini və strukturunu bilmək.

FTN 6.Şərabçılıqda istifadə olunan qatı şirələrdə qoyulan tələbləri öyrənmək,qida sənayesi üçün etil spirtinə qoyulan tələbləri bilmək

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV. Birinci kollektiv sualları.

- 1.Standartlaşdırma haqqında anlayış.
- 2.Standartlaşdırmanın əsas terminləri.
- 3.Beynəlxalq miqyasda standartlaşdırma.
- 4.Standartlaşdırmanın qısa inkişaf tarixi.
- 5.Respublikamızda standartlaşdırmanın qısa inkişaf tarixi.
- 6.Standartlaşdırmanın əsas üsulları.
- 7.Dövlət standartlaşdırma sisteminin mahiyyəti.
- 8.Standartlaşdırma üzrə orqanlar və təşkilatlar, onların əsas vəzifələri.
- 9.Standartlaşdırma üzrə texniki komitələr və onların əsas funksiyaları.
- 10.Standartların kateqoriyaları.

İkinci kollektiv sualları.

- 1.Standartların tələblərinin pozulmasına görə sanksiyalar
- 2.Normalaşdırıcı nəzarət, aparılma qaydası,normonezarətçinin hüququ.
- 3.Standartların əsas prinsipləri.
- 4.Kompleks standartlaşdırma.
- 5.Qabaqlayan standartlaşdırma
- 6.Obyektlərin identifikatlaşdırılması. Identifikatlaşdırmanın əsas metodları.
- 7.Obyektlərin təsnifatlaşdırılması.Təsnifatlaşdırılmanın əsas metodları.
- 8.Obyektlərin kodlaşdırılması. Kodlaşdırılmanın ardıcıl və parallel metodları.
- 9.Əmtə malları haqqında informasiyanın ştrixli kodlaşdırılması.
- 10.Böyük Britaniyada standartlaşdırma.

XVI. İmtahan sualları:

- 1.Standartlaşdırma haqqında anlayış.
- 2.Standartlaşdırmanın əsas terminləri.
- 3.Beynəlxalq miqyasda standartlaşdırma.
- 4.Standartlaşdırmanın qısa inkişaf tarixi.
- 5.Respublikamızda standartlaşdırmanın qısa inkişaf tarixi.
- 6.Standartlaşdırmanın əsas üsulları.
- 7.Dövlət standartlaşdırma sisteminin mahiyyəti.

8. Standartlaşdırma üzrə orqanlar və təşkilatlar, onların əsas vəzifələri.
 9. Standartlaşdırma üzrə texniki komitələr və onların əsas funksiyaları.
 10. Standartların kateqoriyaları.
 11. Standartların növləri.
 12. Standartın layihəsinin baxılması, təsdiqi, qeydiyyatı və nəşr edib geniş yayılması
 13. Standartın işlənməsi üçün texniki tapşırıq.
 14. Standartların quruluşuna qoyulan əsas tələblər.
 15. Standartların hazırlanmasında əsas tələblər.
 16. Standartların tətbiqi.
 17. Standartlaşdırma üzrə işlərin planlaşdırılması.
 18. Standartların tələblərinin pozulmasına görə sanksiyalar
 19. Normalaşdırıcı nəzarət, aparılma qaydası, normonəzarətçinin hüququ.
 20. Normonəzarətin təkmilləşdirilməsi.
 21. Standartların əsas prinsipləri.
 22. Kompleks standartlaşdırma.
 23. Qabaqlayan standartlaşdırma
 24. Standartlaşdırmanın iqtisadi səmərəliliyi
 25. Obyektlərin identifikatlaşdırılması. Identifikatlaşdırmanın əsas metodları.
 26. Obyektlərin təsnifatlaşdırılması. Təsnifatlaşdırılmanın əsas metodları.
 27. Obyektlərin kodlaşdırılması. Kodlaşdırmanın ardıcıl və parallel metodları.
 28. Əmtə malları haqqında informasiyanın ştrixli kodlaşdırılması.
 29. Böyük Britaniyada standartlaşdırma.
 30. Fransada standartlaşdırma.
 31. Almaniya standartlaşdırma.
 32. Yaponiyada standartlaşdırma.
 33. Amerika Birləşmiş Ştatlarında standartlaşdırma.
 34. Standartlaşdırma üzrə beynəlxalq ISO təşkilatı.
 35. Beynəlxalq elektrotexnika komissiyası.
 36. Sertifikatlaşdırma haqqında anlayış.
 37. Sertifikatlaşdırmanın qısa inkişaf tarixi.
 38. Sertifikatlaşdırmanın tətbiq sahələri.
 39. Məhsulun sertifikatlaşdırılmasının aparılma qaydası.
 40. Sertifikatlaşdırma sistemi.
 41. Akkreditləşdirmə üzrə orqanın təşkilatı strukturu və iş prinsipi.
 42. Sertifikatlaşdırma sınaqlarının növləri.
 43. Sertifikatlaşdırma sınaqlarının strukturu və məzmunu.
 44. Sınaq zamanı aparılan ölçmələrin növləri və xüsusiyyətləri.
 45. Ölçmələrin xətalrı, xətalrı ifadə olunma üsullarına görə növləri: mütləq, nisbi, getirilmiş.
 46. Sertifikatlaşdırma üzrə orqanların fəaliyyətinin təşkili.

“Standartlaşdırma və sertifikatlaşdırma” fənn sillabusu 6006043 “Şərabçılıq” ixtisasının təhsil proqramı, tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus «Texnologiya və texniki elmlər» kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir. (07.01.2026-cı il protokol № 5).

Fənn müəllimi:

[Signature]

dos. R.F. Əliyev.

Kafedra müdiri:

[Signature]

[Signature]

m. F. E. Həşimli

dos. R. F. Əliyev